

NICKENIK

LESMAAP

DeMannschaft

NICKENIK in het kort

Nick en ik zijn twee handen op één buik
Wij doen alles samen.
Wij eten samen,
Wij maken samen muziek,
Wij overleven samen.
Wij zitten samen in deze bunker.
Diep onder de grond.
Want de wereld is vergaan.
Denken we.

Een vulkaanuitbarsting?
Een nucleaire oorlog?
Een komeet?
Wie zal het zeggen.
Iets heel dramatisch in ieder geval.
Met veel bloed en geschreeuw en ontploffingen.
Of een wereldwijde epidemie zonder vaccin ofzo.
Soit. 'Doet er eigenlijk niet toe', zegt Nick.
'Niks doet er toe, zolang de deur van deze bunker maar dicht blijft', zegt Nick.
Nick weet veel. Al goed.
Ik weet niet zo veel.
Ik ben vooral bang.
Nick niet, zegt hij. Maar ik weet dat dat niet waar is.
Ik ken hem zo goed, dat ik weet wat hij denkt en voelt.
Denk ik.

NICKENIK is een Mannschaft-voorstelling over mentale gezondheid voor iedereen die 14 is en die ooit 14 was. Met veel zorg voor het thema, bakken humor, snedige snelle dialogen en muziek.

Na de succesproducties LIV, DETHLEFF, JOHN & JANE, MELISSA en JORDY maakt De Mannschaft NICKENIK, een nieuwe productie voor jongeren. Opnieuw met hetzelfde concept: een lekker stevig thema gebracht met veel humor en een taal die er boenk op is voor jongeren of iedereen die ooit jong is geweest.

NICKENIK VAN... DOOR... EN MET...

Concept, tekst en regie: Michai Geyzen, Stijn Van de Wiel
Spel: Yousra Boukantar, Kobe Verdonck, Laurian Callebaut
Muziek: Gode Kempen
Dramaturgie: Bram Verschuren
Scenografie en kostuum: Saskia Lauwaard en Katrijn Baeten
Techniek: Tim Oelbrandt
Stagiair dramaturgie: Minne van den Broek
Stagiair techniek, scenografie: Oa Van den Hende
Met dank aan: De Warande, Stad Turnhout, Laika/Matterhorn
Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

HET GEZELLSCHAFT DE MANNSCHAFT

De Mannschaft is de gemeenschappelijke, creatieve deler van Stijn Van de Wiel en Michai Geyzen. Beide Kempenzonen zijn al jaren bevriend en hun wegen in het theater hebben elkaar al meerdere malen gekruist. Hun gezamenlijke fascinatie voor de maatschappelijke rand en de afgrond wakkerde de noodzaak om een gezelschap te beginnen sterk aan. En zo ontstond De Mannschaft. Uit pure noodzaak.

Dat De Mannschaft haar naam ontleent aan de roepnaam van het Duitse voetbalelftal is geen toeval. De Duitsers staan voor inzet, vechtlust, teamspirit, orde, structuur, structuur, structuur en structuur. Het is bijna een machine. Een machine die wij in vraag stellen. Hoe ver kan orde en structuur worden doorgedreven alvorens mensen uit de boot vallen, op de reservebank worden gezet, met als enige optie te ploeteren van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in de hoop ooit terug een basisplaats te bemachtigen, een onmisbaar en erkend onderdeel te worden van deze machine, van onze samenleving?

Wij willen samen verhalen vertellen met een duidelijke en directe maatschappelijke relevantie, verhalen over de rand, over overlevers, over de (verborgen) weeën van onze wereld hier en nu. Onze verhalen verzinnen wij niet, het zijn verhalen van die overlevers, van echte mensen en met die verhalen gaan wij aan de slag. We steken onze vingers in de wonden en duwen zo diep dat de absurditeit van onze samenleving bloot wordt gelegd. En zo zetten wij deze verhalen om naar theater, naar beelden en tekst en muziek en geven we ze terug aan de wereld, om er over na te denken, om een publiek te beroeren, om vragen op te roepen, omdat wij vinden dat dat moet gebeuren.

'TIMOTHY', ons eerste wapenfeit, was daar een eerste resultaat van. Twee gekwelde zielen op een scène die maar niet in staat waren om tot elkaar te komen. 'LIV' volgde. Een voorstelling voor 14+ over de onmogelijkheid van onze samenleving om met thema's als kanker en afscheid om te gaan. In 'Dethleff' abstraheerden we de vlucht van de gejaagdheid en in 'John&Jane' het verloren lopen in ons brein.

De Mannschaft wil in de spelonken van de wereld rondom ons graven, naar de absurditeit van onze alledaagse maatschappij, naar dat waar wij te vaak aan voorbijlopen, naar dat waar wij ons geen vragen meer bij stellen, naar dat wat schuurt en wringt en steekt, maar wat we niet willen zien. De Mannschaft wil vragen stellen en pretendeert niet het antwoord te weten.

DE MOSTERD EN DE NOODZAAK

Korte inhoud **NICKENIK**

In NICKENIK leren we drie figuren kennen, die het hele stuk naamloos blijven. Ze refereren aan een vierde figuur, Nick, maar wie dat precies is en welke rol hij speelt is voor geen van hen duidelijk. Zijn ze van hem afhankelijk? Is hij als een God? Een Godot? Vertolken de drie facetten van Nicks persoonlijkheid? De makers laten dit bewust over aan de interpretatie van de toeschouwers: door het niet in te vullen, ontstaat de mogelijkheid tot herkenning.

Deze drie figuren hebben zichzelf opgesloten in een donkere bunker, tien meter onder de grond. Waarom? Omdat het daarbuiten gevaarlijk is. Er is iets aan de hand, wat precies weet niemand exact. Maar dat het er levensgevaarlijk is, is wel zeker. Hier, binnen, is het veilig.

De tijd wordt gedood door te praten, te musiceren, te schrijven. Langzaamaan leren we de drie kennen, en dan met name hun angsten, gevoelens, gedachten en speciale eigenschappen. Tot de deur open blijkt en ze ieder voor zich moeten kiezen: blijven of gaan. Kiezen voor het isolement, of voor de wereld. Kiezen voor veilig niets, of blauwe plekken en knuffels van het leven.

Thematiek en inspiratie

Zowel Stijn en Michai als Gode en Bram werken buiten het theater met jongeren/jongvolwassenen. Als docent, als leerkracht, als vrijwilliger, ... in scholen, bij jeugdverenigingen, in de jeugdzorg, ... met jongeren van alle mogelijke achtergronden en in de meest uiteenlopende situaties. In al deze contexten, maar ook in de onmiddellijke omgeving: familie, burens, vrienden ... herkennen wij een constante: de groeiende groep jongeren met mentale problemen. De demonen waarmee geworsteld wordt zijn alsmaar talrijker, hardnekkiger en moeilijker te verslaan.

Het problematische, en daarom artistiek interessante spanningsveld tussen enerzijds de kwetsbare mentale gezondheid van jongeren in het algemeen en anderzijds de frisse onbezonnenheid en het je-m'en-fou gehalte dat 'jeugd' doorgaans wordt toegewezen frappeert ons. Er bestaat ineens 'bel-angst', 'bestel-vrees', seen-vrees (wel of niet durven antwoorden op een bericht), FOJI (FOMO kennen we nog, maar Fear Of Joining In is nu aan de hand). Tel daarbij de psychologische impact van de pandemie, diverse oorlogen, de teloorgang van het klimaat, steeds extremer wordende politieke strekkingen... al deze wereldse problemen vallen harder op onze jongeren dan we kunnen inbeelden.

Deze observaties en belevingen van individuele, sociale en maatschappelijke spanningsvelden fascineren ons mateloos. Ze vormen een bron van artistieke noodzaak om de werkelijkheid te absurdiseren en te abstraheren. Al is de wereld reeds zo absurd, dat het onmogelijk lijkt die absurditeit ooit te evenaren. Een bron van artistieke inspiratie voor De Mannschaft.

NICKENIK vertrekt vanuit **zo'n geabsurdiseerde abstrahering**: de drie figuren zijn onmogelijk concreet in te vullen. Ze zouden als allegorische persoonlijkheidseigenschappen gelezen kunnen worden, maar evengoed als het drieluik ID-EGO-SUPEREGO van Freud, of misschien meer toepasselijke indeling van Jung: Anima, Animus, Schaduw. Hoe dan ook: deze theoretische kaders zijn niet nodig om naar onze voorstelling te kijken: door niet concreet in te vullen wat er precies speelt, krijgt iedere toeschouwer de mogelijkheid zijn eigen interpretatie te maken.

In NICKENIK concretiseren we daarom zo min mogelijk. De strijd van de drie figuren met hun angsten en demonen houden we bewust universeel, we trekken daarmee **het onderwerp breder open**: angststoornissen, eetstoornissen, faalangst, automutilatie, gsm-verslaving, extreem sporten... kortom elke context waarin een destructieve innerlijke stem de overhand krijgt, is herkenbaar voor wie dat erin wil zien. Het is voor ons van groot belang dat elke jongere in de zaal zich herkent in de personages, dat er identificatie plaatsvindt, ondanks dat de letterlijke situatie niet op hen van toepassing is.

WAT U VOORAF KAN DOEN IN DE KLAS

KORTE INHOUD

Om een beetje in de sfeer van de voorstelling te komen of om uw leerlingen extra voor te bereiden, zou u simpelweg de korte inhoud van de voorstelling kunnen voorlezen.

GROEPSGESPREK

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

Hieronder een lijst van vragen die op een of andere manier bij de voorstelling passen. Laat de leerlingen er één of twee kiezen waarvan ze zeggen: die is interessant, daar willen we het over hebben!

- Zou je willen dat je gedachten kon lezen?
- Zijn gedachten privé?
- Zijn alle gedachten die je hebt van jou?
- Kan je kiezen wat je voelt?
- Heb je anderen nodig om te weten wie je bent?
- Kan je jezelf kwijtraken?
- Mag je denken wat je wil?
- Hoe zou onze wereld veranderen als we elkaars gedachten konden horen?

STUKJE MONOLOG

Dit is een stukje uit een monoloog van een van de personages. Lees het voor aan je leerlingen. We verklappen niet wie dit zegt en waarom dit gezegd wordt.

Er hangen foto's in ons huis van mij van vroeger als kind. Ik herken mij niet meer, ik weet niet of ik toen gelukkig was. Ik ben mezelf onderweg ergens kwijtgeraakt... Ik ken mezelf niet meer, wie ben ik, geen idee. Ik ben wie ik ben, maar als ik ben wie ik nu ben, dan ben ik iemand die ik niet wil zijn, iemand die ik eigenlijk niet ben.

- Wat wordt hier eigenlijk gezegd?
- Herken je hiervan iets in jezelf?
- Kan je zelf bepalen wie je bent?
- Is het belangrijk om te weten wie je bent

SPELOPDRACHTEN

MINDMELD

Het doel is om puur door associatie tegelijkertijd exact hetzelfde woord te zeggen.

Twee leerlingen tellen af en zeggen tegelijk een willekeurig woord. Bijvoorbeeld: regen en aap. Ze proberen nu allebei een woord te bedenken dat bij die twee woorden past. Ze tellen weer af en zeggen tegelijk hun nieuwe woord. Bijvoorbeeld: jungle en oerwoud. Opnieuw nemen ze even de tijd om te zoeken in zichzelf naar een woord dat bij beide woorden past. En tellen weer af... Ze blijven dit doen tot ze allebei hetzelfde woord zeggen. Mindmeld!

- Kan je weten wat een ander denkt?
- Kan je iemands denken beïnvloeden?
- Als je nadenkt over iets, ben je dan in gesprek met jezelf?

WAT ZIT ER IN JE HOOFD?

Laat iemand op een stoel zitten. We zien een personage dat op de bus wacht! Een andere leerling gaat ernaast staan en is de stem van het brein van die persoon. Een minuut lang spreekt het brein de gedachten van het personage luidop uit. Je hoort dus wat er allemaal in het hoofd omgaat terwijl het personage op de bus wacht!

Wat voor gedachten heb je gehoord?

- donkere gedachten
- banale gedachten
- warme gedachten
- andere gedachten?

Welke gedachten herken je bij jezelf? Wissel hierover even uit met degene naast je. Je hoeft niets persoonlijk te delen als je dat niet wil.

Wat is beter: al je gedachten uitspreken of sommige gedachten voor jezelf houden?

SCHRIJFOPDRACHT

De Mannschaft zet zijn acteurs graag aan het werk. Eén van de dingen die de acteurs van de regisseurs vaak moeten doen is schrijven. Jullie krijgen ook een schrijfopdracht:

WAT ZOU JE MISSEN?

Wat zou je missen als de wereld vergaan was en er niets meer overbleef behalve jezelf?

Schrijf tien dingen op. Dat mogen grote of kleine dingen zijn. Sta hierna recht en ga op zoek naar iemand die een of meerdere dingen heeft opgeschreven die lijken op dingen van jouw lijst. Bespreek kort jullie lijstjes. Zoek daarna iemand die een compleet verschillende lijst heeft dan de jouwe. Wissel even uit.

- Wat valt op?
- Wat is verrassend?
- Waar had je niet aan gedacht?

WAT U ACHTERAF KAN DOEN IN DE KLAS

EEN ALGEMEEN NAGESPREK

Laat de leerlingen spontaan hun bevindingen ventileren.

Enkele vragen die bij ons opkomen:

- Welk personage is je het meest bijgebleven? Waarom?
- Welk moment zal je bijblijven?
- Welke zaken waren herkenbaar? Welke niet?
- Heeft de voorstelling je aan het denken gezet? Waarover?
- Wat denk jij dat de makers met deze voorstelling willen vertellen?

EEN NAGESPREK OVER DE DEUR

De bunker bleek uiteindelijk geen ondoordringbare gevangenis te zijn: de deur was open. Toch was naar buiten gaan niet vanzelfsprekend.

- Waarom ging niet iedereen gewoon naar buiten?
- Wat houdt je soms tegen om iets te doen wat je eigenlijk wel wil doen?
- Is veiligheid beter dan vrijheid?

EEN NAGESPREK N.A.V. EEN PODCAST

Beluister de eerste 4,5 minuten van de podcast SPOT ON!

<https://www.vrt.be/vrtmax/podcasts/vrt-max/s/spot-on-/1/uit-de-kast--voluit-jezelf/>

De 3 sprekers zitten in de studio, afgesloten van de buitenwereld. Ze starten het gesprek in duisternis, zonder licht! En zonder van elkaar te weten wie ze zijn.

Tijdens de podcast komen oa deze vragen aan bod:

- Wat weten weinig mensen over jou?
- Heb je wel eens angst om jezelf te zijn?
- Wat betekent dat eigenlijk: jezelf zijn?
- Voel je je soms anders dan de anderen?
- Durf je alles over jezelf te vertellen?
- Wat hou je liever voor jezelf en waarom?

Welke van deze thema's komen volgens jou ook aan bod in NICKENIK?

Verdeel je leerlingen in groepjes van 4. Kies twee of drie vragen uit de lijst en bereid daarmee een kort podcastgesprek voor. Probeer echt op elkaar te reageren en door te vragen.

Wie wil, kan nadien met de klas delen hoe het gesprek verliep.

STELLINGENSPEL

Kies één of twee stellingen en bespreek ze met de klas. Wie het eens met de stelling is, gaat links in de klas staan. Wie het oneens is, gaat rechts staan. Laat beide groepen argumenten bedenken om de andere groep te overtuigen.

Lukt het om iemand van mening te doen veranderen met een goed argument? Wie overtuigd raakt, mag van kant wisselen!

Je kan kiezen wat je denkt.

- Je bent een slecht mens als je donkere gedachten hebt.
- Je moet weten wat je voelt.
- Je vrienden kennen je beter dan jezelf.

GEDACHTEN UITWISSELEN

Hieronder een lijst van vragen die op de een of andere manier bij de voorstelling passen. Kies in groepjes die ene vraag die volgens jullie het allerbest bij de voorstelling past. Bespreek waarom jullie deze vraag kiezen en wissel uit over het antwoord!

1. Hoe weet je of je een honden- of kattenmens bent?
2. Is het belangrijk om te weten wie je bent?
3. Wanneer is iets kut?
4. Wie is nu eigenlijk Nick?
5. Is het belangrijk om goed te kunnen zeggen hoe je je voelt?
6. Kan je gegijzeld worden door je eigen gedachten?

SPELOPDRACHTEN

MINI-BUNKER

Maak in groepjes van drie een mini-bunker met je pennenzak, brooddoos, boeken en andere spullen in de buurt.

Speel een samenvatting van NICKENIK. Gebruik een potlood, gom, snack of ander voorwerp als personage!

Het hoeft allemaal niet perfect te kloppen. Probeer de grote lijnen te spelen en toon wat jullie vooral hebben meegenomen uit de voorstelling: de thema's, grappige momenten of spannende scènes.

Toon aan elkaar en bespreek kort na: welke thema's, grappige momenten of spannende scènes zag je terugkomen in de samenvatting?

EN HOE VERDER?

In groepjes van drie. Herspeel het einde van de voorstelling, zo goed als je het je herinnert. Speel daarna verder: wat gebeurt er één minuut na het einde van de voorstelling

- Gaan de personages naar buiten?
- Blijven ze in de bunker?
- Wat zeggen ze tegen elkaar?

Probeer uit!

Wij zijn steeds benieuwd naar jullie bevindingen. Deze mogen steeds via het cultuurcentrum aan ons bezorgd worden.

BIJ DEZE WENSEN WIJ JULLIE EEN FIJNE VOORSTELLING.

**VRIENDELIJKE GROETEN
VAN DE MANNSCHAFT**

